

Konvencija br.106 - O nedeljnom odmoru u trgovini i biroima

OPŠTA SKUPŠTINA Međunarodne organizacije rada koju je u Ženevi sazvalo Upravno veće Međunarodne kancelarije rada, sastavši se na svom četrdesetom zasjedanju 5. juna 1957g. i

odlučivši prihvatiti određene predloge u vezi s nedeljnim odmorom u trgovini i biroima, uvrštene u 7. točku dnevnog reda zasjedanja, i

odlučivši ovim prijedlozima dati oblik međunarodne konvencije,

usvaja 26. lipnja 1957. godine sljedeću konvenciju pod nazivom Konvencija o nedeljnom odmoru (trgovina i biro) iz 1957.:

Članak 1.

Odredbe ove Konvencije, ukoliko se i u delu u kojem se ne primenjuju kroz statutarne tela za utvrđivanje plata, kolektivne ugovore, arbitražne odluke ili na drugi način koji je skladu s nacionalnom praksom primeren nacionalnim uslovima, moraju se primeniti kroz nacionalne zakone ili druge propise.

Članak 2.

Ova Konvencija se primenjuje na sve osobe, uključujući šegrte, zaposlene u sledećim preduzećima, ustanovama ili administrativnim službama, bilo da su javne ili privatne:

(a) trgovačka preduzeća;

(b) preduzeća, ustanove i administrativne službe u kojima zaposlene osobe obavljaju uglavnom kancelarijske poslove, uključujući kancelarije osoba koje se bave slobodnim zanimanjima;

(c) ukoliko zainteresovane osobe nisu zaposlene u preduzećima navedenim u članku 3., i na njih se ne primenjuju nacionalni zakoni ili drugi aranžmani koji se odnose na nedeljni odmor u industriji, rudnicima, prevozu ili poljoprivredi;

(i) trgovačke službe svih drugih preduzeća;

(ii) službe svih drugih preduzeća u kojima zaposlene osobe obavljaju uglavnom kancelarijske poslove;

(iii) mešovita trgovačka i industrijska preduzeća.

Članak 3.

1. Ova Konvencija se takođe primenjuje na osobe zaposlene u onima od sledećih preduzeća koje članica koja ratifikuje Konvenciju navede u izjavi uz svoju ratifikaciju:

(a) preduzeća, ustanove i administrativne službe koje pružaju lične usluge;

(b) poštanske i telekomunikacijske službe;

(c) novinska preduzeća; i

(d) pozorišta i mesta za javnu zabavu.

2. Svaka članica koja ratifikuje ovu Konvenciju može naknadno dostaviti generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada izjavu kojom prihvata obveze iz ove Konvencije u odnosu na preduzeća naznačena u prethodnom stavku, a koja nisu bila navedena u prethodnoj izjavi.

3. Svaka članica koja je ratifikuje ovu Konvenciju mora navesti, u svojim godišnjim izveštajima podnesenim na temelju članka 22. Statuta Međunarodne organizacije rada, u kojem opsegu su se primjenjivale ili se predlažu primjenjivati odredbe Konvencije u odnosu na preduzeća naznačena u stavu 1. ovoga članka, a na koje se ne odnosi izjava data u skladu sa stavovima 1. ili 2. ovoga članka, te izvestiti o svakom napretku koji je učinjen u cilju postupne primene Konvencije u tim preduzećima.

Članak 4.

1. Ako bude potrebno, preduzeće se odgovarajuće mere kako bi se utvrdilo razgraničenje između preduzeća na koja se primenjuje ova Konvencija i drugih preduzeća na koja se ne primenjuje.

2. U svakom slučaju kada postoji dvojba o tome primenjuje li se ova Konvencija na određeno preduzeće, ustanovu ili administrativnu službu, to pitanje će rešiti nadležna vlast nakon savetovanja sa reprezentativnim organizacijama zainteresovanih poslodavaca i zaposlenih, ako one postoje, ili će se rešiti na drugi način koji je u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i praksom.

Članak 5.

Nadležna vlast ili odgovarajuće telo u svakoj zemlji mogu preduzeti mere kako bi iz primene odredbi ove Konvencije isključili:

(a) preduzeća u kojima su zaposleni samo članovi porodice poslodavca koji nisu niti se mogu smatrati osobama koje primaju platu;

(b) osobe na visokim rukovodećim položajima.

Članak 6.

1. Sve osobe na koje se primenjuje ova Konvencija imaju, osim ako nije drugačije uređeno sledećim člancima, pravo na razdoblje nedeljnog odmora u trajanju od najmanje 24 sata neprekidno tokom svakog razdoblja od sedam dana.

2. Razdoblje nedeljnog odmora se, kad god je to moguće, odobrava istovremeno svim zainteresovanim osobama u svakom preduzeću.

3. Razdoblje nedeljnog odmora mora se, kad god je to moguće, podudarati s danom u nedelji koji je prema tradiciji ili običajima te zemlje ili okruga određen kao dan odmora.

4. Tradicija i običaji vjerskih manjina moraju se, koliko je to moguće, poštovati.

Članak 7.

1. U slučaju kada je narav posla, narav usluga koje pruža preduzeće, brojnost stanovništva koje se poslužuje ili broj zaposlenih osoba takav da se odredbe članka 6. ne mogu primeniti, nadležna vlast ili odgovarajuće telo u svakoj zemlji mogu, gde je to primereno, preduzeti mere kako bi se na određene kategorije osoba ili određene vrste preduzeća na koje se odnosi ova Konvencija primenio poseban raspored nedeljnog odmora, s time da se vodi računa o svim odgovarajućim socijalnim i gospodarskim razlozima.

2. Sve osobe na koje se primenjuju takvi posebni rasporedi imaju pravo, u odnosu na svako razdoblje od sedam dana, na odmor čije je trajanje barem jednako razdoblju predviđenom u članku 6.

3. Na osobe koje rade u službama preduzeća koje podliježu posebnom rasporedu, a na koje službe bi se, da su nezavisne, primenjivale odredbe članka 6., primenjivaće se odredbe tog članka.

4. Sve mere koje se odnose na primenu odredbi stavova 1., 2. i 3. ovog članka moraju se doneti uz savetovanje sa reprezentativnim organizacijama zainteresovanih poslodavaca i radnika, gde one postoje.

Članak 8.

1. Nadležna vlast u svakoj zemlji može dopustiti privremena izuzeća, potpuna ili delimična (uključujući ukidanje ili skraćivanje razdoblja odmora), od primene odredbi članaka 6. i 7., ili se takva izuzeća mogu dopustiti na bilo koji način koji odobri nadležna vlast, a primeren je nacionalnom zakonodavstvu i praksi:

(a) u slučaju stvarne ili preteće nesreće, više sile ili posla koji se mora žurno obaviti u prostorima ili na opremi, ali samo u onoj meri koja je potrebna da bi se izbeglo ozbiljno ometanje redovnog poslovanja preduzeća;

(b) u slučaju izvanrednog radnog opterećenja zbog posebnih okolnosti, ukoliko se od poslodavca u pravilu ne može očekivati da primeni druge mere;

(c) kako bi se sprečio gubitak pokvarljive robe.

2. Prigodom određivanja okolnosti u kojima se mogu dopustiti privremena izuzeća u skladu s odredbama podstavova (b) i (c) prethodnoga stava, nadležna vlast mora se savetovati sa reprezentativnim organizacijama zainteresovanih poslodavaca i radnika, gde one postoje.

3. Ako se u skladu s odredbama ovoga članka primene privremena izuzeća, zainteresovanim osobama mora se odobriti zamenski odmor čije je ukupno trajanje jednako najmanje razdoblju predviđenom člankom 6.

Članak 9.

Ukoliko se plate uređuju zakonima i drugim propisima ili podležu nadzoru upravnih vlasti, rezultat primene mera preduzetih u skladu s ovom Konvencijom ne sme biti smanjenje dohotka osoba na koje se ova Konvencija primenjuje.

Članak 10.

1. Moraju se preduzeti primerene mere, kroz odgovarajući nadzor ili na drugi način, u svrhu osiguranja pravilnog izvršavanja propisa ili odredba o nedeljnom odmoru.

2. Ako to odgovara načinu na koji se primenjuju odredbe ove Konvencije, moraju se preduzeti potrebne mere u obliku kazni, kako bi se osiguralo sprovođenje njenih odredbi.

Članak 11.

Svaka članica koja ratifikuje ovu Konvenciju uključice u svoje izveštaje na temelju članka 22. Statuta Međunarodne organizacije rada:

(a) popis kategorija osoba i vrsta preduzeća na koja se primenjuju posebni rasporedi nedeljnog odmora kako je propisano člankom 7.; i

(b) informacije o okolnostima u kojima se mogu dopustiti privremena izuzeća u skladu s odredbama članka 8.

Članak 12.

Nijedna odredba ove Konvencije ne utiče na bilo koji zakon, odluku, običaj ili sporazum kojim se radnicima osiguravaju povoljniji uslovi od uslova predviđenih ovom Konvencijom.

Članak 13.

Primenu odredbi ove Konvencije može u svakoj zemlji privremeno obustaviti vlada u slučaju rata ili drugog kriznog stanja koje predstavlja pretnju nacionalnoj sigurnosti.

Članak 14.

Formalne ratifikacije ove Konvencije saopštavaju se generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada radi registracije.

Članak 15.

1. Ova Konvencija obvezuje samo one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije registrovane kod generalnog direktora.
2. Konvencija stupa na snagu dvanaest meseci od datuma kada generalni direktor registrovao ratifikacije dve članice.
3. Nakon toga, ova Konvencija stupa na snagu za svaku članicu dvanaest meseci od datuma registriracije njene ratifikacije.

Članak 16.

1. Članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju može je otkazati po isteku roka od deset godina od datuma kada je Konvencija stupila na snagu, aktom koji dostavlja generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada radi registracije. Takav otkaz proizvodi pravni učinak godinu dana nakon datuma kad je registrovan.
2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju, i koja u roku od godinu dana od isteka roka od deset godina iz prethodnog stava ne otkáže Konvenciju prema odredbi ovoga članka, biće obavezana za naredno razdoblje od deset godina, a nakon toga može otkazati Konvenciju po isteku svakog novog razdoblja od deset godina prema uslovima predviđenim ovim člankom.

Članak 17.

1. Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada notificira svim članicama Međunarodne organizacije rada registraciju svih ratifikacija i otkaza što su mu priopćile članice Organizacije.
2. Notificirajući članicama Organizacije registraciju druge priopćene mu ratifikacije, generalni će direktor upozoriti članice Organizacije na datum kojim Konvencija stupa na snagu.

Članak 18.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada saopštava glavnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije u skladu sa člankom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, potpune podatke o svim ratifikacijama i aktima o otkazivanju što ih je registrovao u skladu s odredbama prethodnih članaka.

Članak 19.

Kada to bude smatralo potrebnim, Upravno veće Međunarodne kancelarije rada podneće Opštoj skupštini izveštaje o primeni ove Konvencije i razmotriće potrebu uvrštavanja pitanja njene potpune ili delimične revizije na dnevni red Skupštine.

Članak 20.

1. Ako Skupština usvoji novu konvenciju, kojom bi se ova Konvencija revidirala u celosti ili delimično, tada, ako se novom konvencijom ne odredi drugačije:

(a) ratifikacija nove revidirane konvencije od strane članice ipso iure znači otkazivanje ove Konvencije bez obzira na odredbu članka 12., ako, i kada nova revidirajuća Konvencija stupi na snagu;

(b) od datuma stupanja na snagu nove revidirane Konvencija stupi na snagu, ova Konvencija prestaje biti otvorena za ratifikaciju članicama.

2. Ova Konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratifikovale, a koje nisu ratifikovale revidirajuću konvenciju.

Članak 21.

Engleski i francuski tekst ove Konvencije jednako su verodostojni.